

Moravský kníže Sámo na Jarcovské skále

Jarcovské skály tvoří souvislý pás skalnatých kopců, navazujících na výběžky hostýnských vrchů a pokračují proti toku řeky Bečvy od Valašského Meziříčí do Vsetína.

Dnes málokdo z nás ví dost o slavné historii tohoto kousku naší země. Málokdo dokáže skrz smyšlené novodobé historiky objevit hluboký, prastarý, slovanský význam a poslání zde dosud stojících kamenných svědků zaslých časů, zasypaných podzemních jeskyní i porozumět stále mluvicím potokům, jejichž pouhé názvy nás zavádí zpátky do dob našich předků.

Do minulosti nás uvádí i jméno malebné vesnice, šplhající do strmých strání, JARCOVÁ. Ve svém jménu skrývá starý název míry, kterou byla uváděna rozloha (dnes ar, hektar). Jarec byl jeden ze základních ukazatelů výměry půdy - pozemku. Jarce vypovídaly, jakou rozlohu má kupř. Kobylí louka v blízkosti Kobylího potoka i rozloha dalších polí zde žijícího zemědělského a pasteveckého lidu. Radomír Novák píše o množství zde nalezených menhirů - kamenů, kterým naši dávní předkové dávali velký význam a ohrazovali jimi svá pole i domovy, aby je chránily proti nepohodě i proti škůdcům.

Opustíme výstavnou vesnici Jarcovou a budeme se toulat výše, nad ní, na temenech skalnatých kopců. Vystoupíme na Piškovou, kde se nedaleko od vrcholu můžeme osvěžit vodou z upravené Janičkovy studánky. Jen kousek nad ní se nachází památník prvního prezidenta Československé republiky, Moravana, T. G. Masaryka. Odtud pak se dáme lesem, či loukou na kopec Krplov, který je považován za pyramidu, ve které se podle pověsti nacházejí rozlehlé jeskyně, plné pokladů.

Na Jarcovský vrch vystoupíme lesem a musíme hledat, kde se v něm ukrývá prastarý, v Evropě ojedinělý poklad - unikát, válcovitý kamenný sloup, o kterém informační tabule sděluje, že je to Jarcovská KULA, nebo GULA, která nám tu z dávných věků, jako nenadálé kamenné obří zjevení, vstupuje do cesty. Zjevení z pradávna, opředené smyšlenými novodobými a - s ohledem na vrstvený kámen - slaboduchými pověstmi o čertu, který tu válec kamene, coby celek ztratil, když s ním prolétal krajem s úmyslem přehradit tok řeky Senice. V podvědomí lidu však dodnes zůstává znít přílehavější a tehdejšímu významu vystavěného kamenného sloupu, více odpovídající název. Lid ho dodnes nazývá HŘEBEČKEM.

*V minulosti býval zdaleka viděný,
prostor kolem nebyl stromy zastíněný,
aby pole chránil, ho lidé
vzývali,
HŘEBEČKEM ho v Jarcově
nazvali.*

FALOS, symbol mužského rozmnožovacího údu boha plodnosti, tu stojí od pravěku. Znázorněný

několikvrstveným kamenem, vyznařujícím energii, která měla působit nejen na úrodnost polí, ale na všechno k rozmnožování a růstu stvoření.

Ještě za mého mládí býval FALOS dobře viděný z cesty, vedoucí z Valašského Meziříčí do Vsetína. Nyní je skryt mezi vysokými stromy a lze ho spatřit, až když se k němu přiblížíme málem na dosah.

A nestál zde jen ON sám. V prostoru lesa, jen o několik metrů výše, najdeme pozůstatky druhého starověkem zde zanechaného božského symbolu, opačného pohlaví. **Jsou tu zbytky kamenného GRÁLU, ženského rodičoho orgánu, který dotvářel symboliku stvoření.**

*Lada - Slunce, Bohorodička, Lada - GRÁL,
kopec životadárnou silou ovládá,
Svoji plodivou moc do Vesmíru dodá,
uvolňuje cestu pro paprsek Roda.
Nejen po obloze, až k Zemi mu veš,
chce by do ní vstoupil, sémě do ní vtělil.*

Z posvátného kamene dnes najdeme jen hromádku rozložitějšího skalního útvaru, který je také zcela zastíněný vzrostlými stromy. Vypráví se, že majitel pozemku nechal před asi 150 lety vzácný odkaz předků, v Evropě ojedinělý, rozlámat na kámen, který spotřeboval na stavbu domu. Veliká škoda!

V dávných dobách minulých nebyly kamenné symboly plodnosti, významné a uctívány našimi předky, rozhozeny kde tam po lesní houštině, skrývající se před návštěvníky kopce a ukrývající se i samy před sebou. Zcela jistě obě skály stály v centru posvátného háje, který je obklopoval a ve kterém byl vytvořen i dostatečný prostor pro shromáždění lidu.

Prastará symbolika slovanské víry našich předků, památka z pradávna, ojedinělá v Evropě, by si zasloužila více naší pozornosti. Vždyť ona si určitě ještě pamatuje na doby slavného knížete SÁMA a lze předpokládat, že i on znal a navštěvoval tento

posvátný ostrůvek slovanské víry, kterou sám vyznával, které se nikdy nezřekl a nezpronevěřil a také nedopustil, aby v jeho době byla kýmkoliv zneuctěna a lidu odebrána.

Proto, aby vzácná památka vstoupila zase do povědomí lidu a Jarcovským skalám vrátila ztracenou důstojnost, kterou v dějinách země Moravy měly, rozhodla se skupina přátel „Kruhu rodů Moravy a Slezska“ postavit na skalách sochu slavného moravského knížete Sáma, která by spolu se zde objevenými kamennými symboly víry podněcovala k pořádání

národních setkávání Moravanů a Slezanů a stala se i vyhledávaným turistickým zastavením na stezce po Jarcovských skalách. Sochu přislíbil vytvořit jihomoravský umělec Svatopluk Forman. Místo k postavení sochy poskytne bezplatně na vlastním pozemku paní profesorka Milena Hadašová.

Výstavba si jistě žádá náklady. Proto Kruh rodů Moravy a Slezska zřídil u FIO banky fond (účet), do kterého je možné přispět. Číslo fondu je: 2101137427/2010. O jeho správě najdete pravidelné informace v **Almanachu Kruhu rodu Moravy a Slezska** a na webových stránkách: **SlovanskaKultura.cz**. Tímto způsobem bude také oznámeno odhalení sochy, které bude vyhlášeno a připraveno jako slavnostní národní setkání Moravanů a Slezanů.

Jarcovskými kopci lze pokračovat dále přes horu Mikulůvku. Na jejím úpatí byla, asi před dvěma léty, postavena socha Mistra Jana Husa. Také studánky lze nalézt v okolí. Z vrcholu hory jsou překrásné výhledy do kraje. Pak je možné pokračovat dále, směrem k Semetínu a přejít na Křížový vrch, ze kterého se dá dohlédnout až na Radhošť. **O Křížovém vrchu se vypráví, že se tu utíkali valašští předkové, když jim byla na Radhošti vypá-**

lena svatyně i posvátný háj a byl rozdupán, či odvezen bůh Radhost. Na Křížovém vrchu, stejně jako na Radhošti, se vedly krvavé boje. Proto byl i tady, jako na Radhošti, po porážce Valachů, vztyčen vítězný kříž. A kopec dostal po něm název Křížový vrch. Valaši na kopec utíkali snad i proto, že má rozlehlé podzemní jeskyně, ve kterých se mohli skrývat.

Od Semetína lze ještě, ale obtížněji, vystoupit na pověstmi opředenou horu Drastihlavu (Dračí hlavu), dračí vrch, který ve svém nitru shromažďuje tři druhy energií.

*Hora Drastihlava se k Vesmíru tyčí,
z ní podle vrstevnic dračí hlava klíčí.*

*V podzemních prostorách hory,
živel dravý,
vybudoval domov pro tři dračí hlavy.
Z tří hlav dračí hlava nad
Vsetínem stojí*

hora Drastihlava o pozornost stojí.

Jarcovské skály tak, jak byly zde vzpomenuty, jsou velmi významné. V astrologické literatuře je uváděno, že se odsud na všechny strany křížují energetické cesty, kterými v dávném pravěku harmonizoval bůh Slunce naši zemi s vesmírnými světy. Uváděl tu do souladu energie žívlů: ohně, vody a země. Geoenergetické cesty jsou mnohde zobrazeny pravidelnými úhelníky, jinde

jsou nabíjeny v energetických centrech a rozváděny krajinou na silová místa. Kupř: **Energetické spojení Jarcovského vrchu s Petřkovickým kopcem a Radhoštěm tvoří rovnoramenný trojúhelník.** Od Jarcovských vrchů vedou energetické cesty přes Hostýn až k Jeseníku. A směrem na jih, napájeny ze zářivého obelisku, zasazeného v hradní stěně Lukova, směřují přes Starý Hrozenkov do Bílých Karpat.

Jarcovské kopce představují významný, rozsáhlý skalní útvar, který stojí za to, aby byl nejen vyhledáván, ale dále zkoumán a objeven. Stojí za to, aby na něm byly postaveny nejen nové národní symboly, ale aby byly upraveny i ty, které nám tu naši předkové zanechali.

PhDr. Jaroslava Grobcová
Poslední vydanou knihu Jaroslavy Grobcové

„Probouzení Moravanů. Moravská mytologie“ lze si objednat na e-mailové adrese:

jaru.grobcova@seznam.cz, nebo telefonním číslem: 739 063 174.

Je možné se na této adrese domluvit na uspořádání besedy se spisovatelkou.

To všechno a ještě více můžeme najít ve skalních útvarech, když se vydáme z Valašského Meziříčí do Vsetína.

„Slovanští“ věrozvěstové a křesťanství – 2. část

*Také v tomto čísle MEDIA pokračujeme v ukázkách z knihy **PhDr. Jaroslavy GROBCOVÉ - PROBOUZENÍ MORAVANŮ, Moravská mytologie.** (Objednávky u autorky: Jaroslava Grobcová, jaru.grobcova@seznam.cz, tel.: 739 063 174.)*

* * *

Církevní hodnostář Mauro Orbini (1563 – 1611) popisuje přijetí křesťanství na Moravě takto: „Moravia přijala křesťanství v době Svjatopluga, knížete moravského, který sídlil na Vele hradě a byl pokřtěn se svými národy, Rusy a jinými Slovy dalmatskými a moravskými Cyrilem Filosofem, apoštolem bulharským. Cyril byl v r. 887 ustanoven papežem Adrianem III. biskupem Veli hradu a byl prvním arcibiskupem Moravy. Zsvětíl do křesťanského blahořečení Bulhary, Srby a Svjatopolka, knížete dalmatského a po nich Svjatopluga, knížete moravského s celým národem, který se rozkládal mezi řekami Vislou, Dunajem a Váhem. Svou církev na Moravě řídil 5 let a zřekl se tohoto místa ve prospěch svého bratra Metoděje. Ten ale nebyl dobře přivítán Svjatoplugem mladším. Když

Metoděj jednou neuposlechl Svjatopluga příkazu, ozbrojený kníže ve zlosti chtěl na něho vystřelit. Metoděj se urazil, knížete proklel, uvalil kletbu nejen na knížete, ale na celé knížectví a odešel z knížectví do Bojemie. Pak krátce nato odešel za bratrem Cyrilem do Říma. Byl ale znovu povolán na Moravu. Na Moravě zjistil, že kníže velmi zlořečí a krutě vystupuje proti svatému písmu. A tehdy, nemožná zabránit rozpadu církve, vrátil se do Říma a tam v r. 907 umírá. Je pohřben v chrámu sv. Klimenta.“ To je stručně z toho, co píše Mauro Orbini o Cyrilometodějské misi na Moravě.

Smrtí Svatoopluga Velikého však utrpení a napadání Moravy i její víry nekončí. Mauro Orbini uvádí, jak udatně se brání Svatoopluk mladší a po něm další. Důkaz podávají i vykopávky z hrobů, kde se nacházejí nad křesťansky pochovanými další, později pohřbeni, po starém slovan- ském způsobu. Také Metoděj, který je otřesen tím, že nemohl zabránit rozpadu církve. Staroslovanské Vědy i Mauro Orbini uvádí, že „knížectví existovalo do r. 991, tj. ještě téměř sto let od smrti knížete Sva-

topluga Velikého i od smrti Metodě- jovy. Existovalo do doby, než zemřel Sveulado, poslední slovanský kníže na našem území. A to byla Morava ještě rozsáhlou državou. „Ovládli Vengry, Poláky a velkou část Bojemianů,“ píše Mauro Orbini. Až do této doby Moravané křesťanství nepřijali. Pak nastává temno a velká tragédie Moravy.

Mauro Orbini uvádí rozlohu Velké Moravy za knížete Svatoopluga Velikého, v době působení věrozvěstů Cyrila a Metoděje. Svatoopluk, když převzal državu z rukou knížete Rostislava, připojil k ní pravdě- podobně, v zájmu obrany, i državu Venedskou, Pruskou a Slezskou, takže Velká Morava sahala nejen k řece Odře, ale „... národ knížete moravského se rozkládal mezi řekami Vislou, Dunajem a Váhem“. Zabírala území, sahající od Karpat až k Baltickému moři. A dále zno- vu ještě Mauro Orbini: „Velká Mo- rava zahrnovala i Vengry, Poláky a velkou část Bojemianů.“ Z toho lze odvodit, že Velká Morava, od dob knížete Svatoopluga do její porážky, sahala od Slovenska k Baltu. Slo-

vanské državy se spojily, aby společně čelily jak vnějšímu nepříteli (napadání Dánů, Franků, Germánů, Řeků, Římanů, Uhrů, napadání otrokářských a feudálních států ze západu i z jihu), tak i vnitřnímu rozkladu, kdy musely bránit násilné christianizaci církve, která probíhala ve všech slovanských zemích. Nepřátelský nápor byl tak silný a zrada uvnitř zemí tak velká, že se jí žádá ze slovanských držav, byť spojených, neubránila i pro zradu vlastních, na stranu nepřátel se přiklonivších Slovanů. „Za časů masového křtění v državě Kyjevská rus v letech 988 – 1000 a v državě Velká Morava v letech 991 – 1000, bylo fyzicky zničeno až 70% obyvatelstva. Mnoho vysídleno a nasídlení cizácci, zejména Němci.“ (Staroslovanské Vědy). Až pak po porážce Velké Moravy se setkáváme s novými názvy vítězů: Českým a polským knížectvím a Maďarskem.

„U málokterého národa byly náboženské převraty provázeny takovými bouřemi a tak silnými otřesy jako u Slovanů,“ dočteme se v Rukopise Královedvorském.

Jiné, na Moravě se šířící, informace poskytuje církev, která úmrtí Metoděje umísťuje na Moravu, do sídla moravských knížat, Velehradu. Proto se usilovně hledá jak starobylý Velehrad, tak i místo, kde by měl být Metoděj pochován. Jsou vytypovávány oblasti, ve kterých se dlouho a intenzivně zkoumá. Do úvahy pro Velehrad přichází: Staré město u Uherského Hradiště, Znojmo, Veselí nad Moravou, Přerov, Olomouc, Náklo, Brno, Bratislava, Korutany, Nitra i Vídeň. Podivné na tom hledání je to, že v Kosmasově kronice, která byla sepisována v 11. a 12. stol., Kosmas velehradské sídlo neuváděl přesto, že musel o něm vědět, a s největší pravděpodobností ho i znát, protože za jeho života, podle významných evropských historiků, Velehrad ještě existoval a Kosmas v něm mohl i sídlit. Jestliže byl už zničen, tak doba od jeho zničení byla tak krátká, že místo jeho existence bylo v živé paměti současníků, tedy i Kosmase. Z pramenů lze soudit, že zemská knížata nemusela sídlit ve stejném místě. Velehradů mohlo být více. Podle sídla toho kterého knížete.

Z počtu různých hypotéz je zřejmé, že by každá moravská oblast chtěla, aby sídlo knížat bylo nalezeno v jejím středu. Možná v budoucnu se o něm ze starých textů dočtou potomci, bude-li otevřena Vatikánská knihovna. Velehrad na Moravě zcela jistě byl, ale najít zde hrob Metoděje nebude zřejmě možné, jestliže vysoký církevní hodnostář uvádí, že Metoděj ze-

mřel v Římě a byl tam také pochován v chrámu sv. Klimenta. Dodnes se také falešně tvrdí, že Cyril Filosof přispěl, do té doby negramotné Moravě, tím, že vytvořil pro ni písmo-cyrilici a zavedl zde řecko-židovskou morálku a římské právo.

Z předcházejícího je zřejmé, že Morava, stejně jako jiné slovanské národy, nebyla negramotná, cyrilici nepotřebovala, měla své slovanské písmo – bukvici. **Cyrl nevytvořil písmo, ale upravil existující slovanskou bukvici** tak, že 9 bukvic změnil. Pět vypustil a čtyřem dal jiný význam a tím vlastně podkopal dějiny moravského národa. To byl cíl. **„Cyril a Metoděj změnili písmo našich praotců. Na příkaz, aby se kultura Slovanů zapoměla.“** (Vladimír Megre) „Lze spolehlivě říci, že teorii o primitivním způsobu života našich předků (hlásala ji historiografie německá a přizvukovalo dějepiscectví české) nutno odkázat do říše bajek.“ (Lubomír Niederle). „Naši předkové, žijící v harmonii s přírodou, byli na mnohem vyšší úrovni, jak duchovní, tak i rozumové.“ (Valerij Sinelnikov) „Křesťanství směru západnického obrátilo Slovyany západní na víru křesťanskou, ale hláhol slovanský bohoslužbě odejmulo, majíc latinu za základ své vzdělanosti. Zavedením latinských modloslužeb utrpěl jazyk moravský újmou, jsa v rozkvětu svém, nehledě k tomu, že to lid musel považovati za ponižování jazyka svého.“ (Rukopis Královedvorský) „Co se nepodařilo vymýtit u obyvatelstva, to byl slovanský jazyk. Vědělo se v germánských kruzích, že má hluboké kořeny. Proto musely být po zemi sebrány veškeré písemnosti. Nezůstalo ani písmeno,“ píše Antonín Horák. A teprve pak, **když byl lid moravského svobodného národa zavlečený do nesmírné bídy středověkého feudalismu, robotování na panském, živoření v pazdernách, nemožnosti se vzdělávat, stává se zákonitě negramotný.** Pro deformaci bukvice ztrácí kontakt s minulostí a zavedením latiny a němčiny (švabachu) je násilně germanizován.

Rostislav a Svatopluk, dvě významné postavy moravských dějin, spojené stejnými kořeny, které ale rozdílnými cestami dotvářejí tragédii moravského národa.

Rostislav, dosazený na knížecí stolec francským králem Ludvíkem II., se odvrací od staroslovanské víry, usiluje o christianizaci země nejdříve pomocí německých kněží, později povoláním věrozvěstů Cyrila a Metoděje. Vystupuje proti Svatoplukovi, kterého chce nechat zabít na hostině. Varovaný Svatopluk v r. 870 uvězní Rostislava a vrací

ho zpět Ludvíkovi, francckému králi, který ho nechává oslepit a zemřít v žaláři. V zemi je veliký neklid, protože lid se neustále brání přijetí nového náboženství. Boje neustávají. Svatopluk je chycen a uvězněn Karlomanem II. Francouzským, který pověřil vládu nad moravskou državou franccké markrabí Wilihelma a Engelšalka. Na Moravě vypuká povstání, které vede Slavomír. První franccké vojsko je poraženo. Na druhý vpád staví Karloman do čela francouzského vojska uvězněného Svatopluka, kterého zavázal slibem, že nepřeběhne. Svatopluk však ihned opouští Franky, přidává se ke Slavomírovi a nad Franky vítězí. V r. 885, údajně na popud nitranského biskupa, „vyhání žáky Cyrila a Metoděje, včetně Rostislava syna Gorazda (asi 200 kněží) a přiklání se k německé misii. V r. 889, po smrti knížete Bořivoje, obsadil Čechy. Král Arnulf, který potvrdil jeho nárok na český trůn, však v r. 892 Svatopluka napadl. Dohodl se s Chorvaty a v červenci vtrhl na Slovensko i s jejich vojvodou Braslavem. Chorvati, tehdy už křesťané, si nevážili jiných Slovanů, zradili vlastní předky pro hmotné výhody. Byla to část Srbů, kteří po dohodě s papežem přestoupili na katolicismus. Podle svědků si na pomoc přibráli oddíl Maďarů, které, když byli obklíčeni Slovyany, Arnolf zachránil. Svatopluk tento útok odrazil a na konci své vlády vyhnal i nitranského biskupa Wichtinga, nástupce Metoděje.“

Nebudu zmiňovat, jak se o knížeti Svatoplukovi Velikém vyjadřují kroniky nepřátelských zemí. To není důležité. Kronikář Regimus z Prümü napsal v r. 894 o Svatoplukovi Velkomoravském, synu knížete Bogislava:

„Zemřel Svatopluk, král moravských Slovanů, muž nejúžasnější.“

V r. 894 umírá Svatopluk a v r. 895 odtrhává Přemyslovec (Bořivojovec) Sptyihněv, syn knížete Bořivoje a vnuk knížete Rostislava, od Velké Moravy v r. 890 knížetem Svatoplukem připojenou, neslovanskou Bojemiji, možná už pojmenovanou Čechy. „Čechy se zbavily moravského protektorátu,“ píše dnešní historikové.

„Hlboko si padol rod mój, že rozkazy k mukam a k zahube Svojej sám vykonávaš, ktoré by iný odmrštil s nevolou svrchovanou. Podhodil si sa noham šliapatelů Svojich a oni teraz rajtujú s potupou a výskáním pro Tebe.“ (Ludovít Štúr)

PhDr. Jaroslava Grobcová
(Pokračování v příštím čísle MEDIA)